

Ardealul

Director :

Theodor Reculescu

Abonamente :

1 an : 150 Lei ; Autorități
Bănci : 1000 Lei. Mari indus-
trii 2000 Lei anual.

Redacția și Administrația :
Arad, Str. Gen. Coandă 20.

Inscris în registrul publicațiilor
sub No. 23/1938 la Tribu-
nalul Arad.

Biblioteca Palatului Cultural
Arad Independent

„Straja Țării” la Predeal

...tăturisesc, că atunci când
...at trenul pentru Pre-
... unde este instalat Cen-
... de îndrumare al „Străzii
... — am avut o străn-
... de inimă. O stare sufle-
... greu de exprimat prin
... te, acea stare similară
... jurărilor când pleci spre
... cunoscut, într'un loc unde
... mai fost, nu ști cum e
... și ce program te-așteaptă.
... însă la Centrul de îndru-
... am avut pentru o clipă
... că toate ne simțim
... unele de altfel, desi
... în aceiași brazdă, semă-
... aceleiași idealuri, suntem
... instituitoare în slujba a-
... Neam.

... cum spuneam, asta nu
... pentru o clipă, deoarece
... dealul, cu cerul senin, în-
... de suflete, felul cum
... tratate de doamna Co-
... dantă Cornelia Lauranschi
... ploarele sale, scopul fru-
... pentru care ne pregăteam.
... „Străzii” cu coridoarele ce
... au de cântec și joc —
... straje toată lumea-i tânără,
... toate acestea nu dau răgaz
... să-și să-și se cubărească n-
... t. Toată lumea de acolo
... oartă de o manieră excep-
... tă. Doamna Comandanță,
... ma Directoare Crăciun, a-
... arele domniilor lor —
... care rețin câteva nu-
... Justinia Stoienescu, Vio-
... Popoviciu, Bumbăcescu —
... îndrumat ca niște bune
... scătore ale sufletului o-
... esc ne-au împărțit dra-
... de surori și ne-au făcut
... pătrundem de nou crez.
... miile lor au fost ca niște
... care ard, ard continuu,
... când pe cei din jur. Și
... re dintre noi ne-am apro-
... cu modesta noastră lumi-
... pe care am aprins-o și am
... ient s'o putem aduce astfel
... ișlocul armatei noastre al-
... în lungul și latul Țării.
... ogramul unui curs pen-
... comandante, la Predeal,
... foarte greu de rezumat
... drul unui singur articol de
... a, dar marele adevăr tre-
... evidentiat: se'nță acolo
... lucruri frumoase și fie-
... este atins de suflul de
... re, de înviore și de a-
... pe care numai acolo îl
... simți în toată amploarea

... trul de îndrumare dela
... deal, progresând așa ca
... aci, cu aceleași forțe de
... (zilnic se înfăptuiește
... ceva: o îmbunătățire a
... ului, a cantinei, mobi-
... un tablou, un colț stră-
...) și cu aceeași ideologie

... va ajunge o Mecca a „Străzii
... Țării”, unde, după ani de zi-
... le, ceva mai vrăstnice dar cu
... sufletele tinere, vom reveni
... la acest izvor nesecat al pro-
... gresului, pentru a retrăi ju-
... rământul: „Credință și muncă
... pentru Țară și Rege”.

Angela Preotesoiu
Comandantă străjeră

„Acolo șezum și plânsem...”

... Lângă aparatul de radio
Duminecă seara la orele 8^{1/2}.
Am ascultat cu atențiune cu-
vintele cumpănite și grele de
conținut ale înțeleptului nos-
tru Rege și — apoi ne-am
pregătit sufletul pentru a as-
cultă programul transmis de
atâtea stațiuni în atâtea porți
ale lumii. Vreau să fiu sincer :
nu m'am așteptat la mare
lucru Noi nu ne prea știm
face reclamă și adesea se ține
seamă de ambițiile umnia
sau altuia peste interesul și
scopul general.

Când a izbucnit, însă, glasul
limpede, cristalin și sigur
al Valentinei Cretoiu-Tas ; au,
ca o cascadă dezgăzuită,
interpretând cântecul cucului,
cu o căldură, o muzicalitate,
o franchețe și-o mlădiere fer-
meătoare, — ca și glasul ei,
— în ochi mi-au țâșnit lacri-
mi de bucurie nestăpânită.

(Continuare în pag 4-a)

P. Selegean

Lupul moralist

In numărul trecut, un re-
dactor al nostru — actual-
mente absent din localitate
surprins că în săptămâna-
lul „Drapelul” — pe al că-
rui proprietar îl știa cu onoa-
rea foarte șifonată — se
face paradă de... civism, i-a
amintit respectivului că „ci-
vismul” acela i-a cam stat
la... răcoare și că, în conse-
cintă, urmează „a se slăbi”
cu acest soi de erijare în
moralizator al opiniei pub-
lice.

Dar cel ce s'a strecurat
pe o ușe dosnică în mese-
ria gazetăricească — cu
care n'a avut și nu are ni-
cicic comun în afară de fap-
tul că o exploatează și o
compromite — nu și-a luat
seama că, după cum spune
un proverb, eșind la soare
i se va topi untul din creș-
tetul capului, ci se'nfuriie și
insultând pe toată lumea, se
postează Cerber la poarta
Presei : nu intră decât cine
are învoirea lui. În conse-
cintă, se războiește cu toți
învățătorii, profesorii, avo-
cații și preoții cari păcătu-
esc nu numai prin faptul că
știu să scrie, ci și prin în-
căpățanarea lor de-a scrie,
unde credeți ? (asta-i cul-
mea ! parcă nici nu-mvine
s'o mărturisesc) în Presă.
Da, domnilor, în Presă. În
Presă pe care respectivul a
monopolizat-o pe seama lui
și-a celorlalți cari habar nu
au cum se scrie nu un ar-
ticol de ziar, dar nici măcar
o propozițiune corectă

Ba, ce-i și mai scandalos,
respectivul are îndrăsneala
să acuze membrii corpului
didactic, cari sunt și gaze-
tari, că ar comite șantajii
asupra părinților elevilor.

Dar nu numai această elită
intelectuală a fost improș-
cată cu noroiu, ci toată lu-
mea, de-a valma.

Acum însă, a nceput să
i se nfunde (scuzați, vă rog
jargonul, dar e necesar să
scriu în notă). Sub sancți-
nea legii, iată ce publică
„Drapelul”, numărul din 6-
Febr. 1939 :

În ziarul „Drapelul” din
7 Noemvrie 1938 a apărut
un articol în care dl. ins-
pector Comșa a fost calom-
niat, afirmându-se despre
el că este anti-român atunci
când dă salarii de mizerie
de 130—160 lei săptămânal
muncitorilor dela Fabrica
de Tricotaje din Arad.

Articolul calomniator nu
corespunde adevărului. L-am
scris pe baza de informa-
țiuni neadevărate, — des-
pre a căror netemeinicie
ne-am convins, —

Din dovezile aduse în
procesul început contra
noastră de dl. Emanoil Com-
șa pentru calomnie, ne-am
convins de corectitudinea
d-lui Comșa atât ca român,
cât și ca cetățean dinastic,
din care motiv declarăm că

am scris din greșală arti-
colul din no- 43 din 7 No-
emvrie 1938 a ziarului „Dra-
pelul”.

Vedeți, prinurmăre, cât
valorează pentru cei dela
„Drapelul” onoarea unui
om. Pentrucă dl. Comșa
n'a voit — și pe bună drept-
ate — să le aboneze gazeta,
a fost pur și simplu calomniat.
Abia în fața Justiției au luat
cunoștință presupușii gazetari
dela „Drapelul” că dl. Emanoil
Comșa, fiul memorandis-
tului Comșa, este bun ro-
mân și cetățean dinastic.

Dar asta, desigur nu se
numește șantaj.

Tot „Drapelul” întreabă :
„Oare breasla n'are datoria
morală de-a excinde din
sânul ei pe d-nii cumu-
larzi ?”

Chestiunea stă așa : Breas-
la are datoră morală de-a
primi pe toți cei cari știu
să țină — așa cum se cu-
vine — o pană în mână și
iși pun în slujba Națiunii
talentul și inteligența, dar
în același timp mai are o
datorie: de-a lua măsuri
impotriva acelora cari, ră-
mași în afara breslei, com-
promit, după cum am arăt-
at mai sus, noțiunea de
Presă.

Th. Reculescu

„Marea Britanie dezvoltă comer- țul cu țările dunărene”

Londra. Răspunzând la o
întrebare privitoare la rela-
țiile comerciale ale Mării Bri-
taniei cu țările din sud-estul
european, d. Butler a afirmat
din nou că politica guvernului
britanic tinde la menținerea

și pe cât posibil la dezvoltarea
comerțului dintre Regatul U-
nit și țările dunărene, contri-
buind astfel la îmbunătățirea
situației economice din acele
țări.

Concertul simfonic

Solistă : Smarandița Pop

Dirijor : I. R. Botto

Concertul simfonic din seara
de 7 c., dela Palatul Cultural,
dat de Reuniunea Filarmoni-
că din Arad, cu concursul
muziceii reg. 93 inf., este pri-
mul din seria de trei ce vor
fi organizate în vederea aug-
mentării fondului pentru mo-
numentul Unirii.

Concertul a fost onorat de
prezența P. S. Sale Episcopu-
lui Andrei, a dlui vice primar
R. Bejan și a notabilităților
arădane.

Drept prim punct al pro-
gramului, a figurat piesa unuia
dintre cei mai însemnați compo-
zitori din secolul al 18-lea,
Cristof Gluck : uvertură la o-
pera „Iphigenia în Aulis”.

În primă auditiie s'a execu-
tat „Rapsodia Română”, de

compozitorul arădan Matei
Csányi, o adevărată revelație.
Dela Enescu nu s'a mai
scris ceva asemănător.

Surpriza a fost cu atât mai
mare, cu cât se produce la un
interval relativ scurt — ținând
seama că e vorba de o operă
polifonică de mare amploare
— dela data când obiecționam
d-lui Csányi prea vădita in-
fluență a școalei germane.

Intr'adevăr, în programul
ultimului concert simfonic din
trecuta stagiune, figurau și se-
lecțiunile din opera „Fata dela
Cozia”, a neobositului folklo-
rist dr. Emil Moața din Si-
ria Aradului, piesă orchestra-
tă de d. Csányi, dar în care leit-
motivele românești erau îm-
brăcate în haina străină a

școalei germane. Dl. Csányi
ridicase pe primul plan cornul
și timpanele, neglijând aproape
cu desăvârșire instrumentele
de suflat din lemn, indispen-
sabile când e vorba de mu-
zica noastră populară.

Acum însă dl. Csányi a avut
în vedere acest lucru esențial
și a reușit să ne dea o minu-
nată rapsodie română. În pri-
mul rând trebuie să remar-
căm fericita inspirație în ale-
gerea motivelor. Dl. Csányi,
care n'a pierdut din vedere
câtecele noastre de dor, ne-a
dat în repetate rânduri câteva
măsuri frumoase pentru solo de
violoncel (d. Freimann) și
pentru vioară (d. dr. Ungăr).

Instrumentele de suflat din
lemn, ne-au făcut să simțim
miracolul unui sublim răsărit
de soare. Afirmând că dl.
Csányi a reușit ceva mai du-
ios, mai colorat, decât chiar
părintele poemei simfonice,

Franz Liszt, nu risc, cel mult
voiu fi acuzat că m'am lăsat
furat de vraja melodiei româ-
nești. Se poate. Dar, oricum
ar fi, e minunat. Deasemeni
caracteristica dansurilor națio-
nale a fost una din cheile de
boltă ale reușitei.

Nu vrem să diminuăm cu
nimic meritul compozitorului,
dar bănuim și d-lui Botto a-
numite merite în punerea în
punct a partituri. În orice
caz, dl. Csányi a reușit să se
impună și să câștige simpatia
publicului românesc.

Despre solista concertului,
doamna Smarandița Pop, ce-
am putea spune mai mult de-
cât auditoriul select care a
răsplătit îmbelșugat strădanile
d-sale.

Aria „E strano” din „Travi-
ta” de Verdi și cavatina din
„Părbierul din Sevilla”, cari
se pretează de minune regis-

(Continuare în pag. 4-a)

Poveste din Rulelia

de Th. Reculescu

În neînsemnatul oraș infundat într'un cot de apă la granița apuseană a Statului Rulelia, este — așa cum de mult n'a fost — o mare fierbere.

Desigur că nu toți cunosc poporul de pe acele plaiuri. Rulelii sunt oameni foarte chipeși, iar cei ce afirmă că inteligența le-ar fi în raport invers proporțional cu frumusețea trupeză, nu spun altceva decât calomniile. Pentru că Rulelii au știut, ca nimeni alții, să și apere multiplele și vitalele lor interese, ca o comunitate conștientă de rolul preponderant ce trebuie să-l joace în concertul națiunilor civilizate. În legătură cu acest fapt și datorită înclinării către filozofie, Rulelii au o zicală care este în același timp o axiomă și o foarte subtilă evidențiere a anumitor aptitudini grefate acelei părți din Națiune, care se poate mândri de-a avea în linia genealogică nobili strămoși din neamurile Orientului. Zicala se traduce prin: „Fiecare sfânt, arată cu mâna spre sine“!

Ca orice popor civilizat, Rulelii sunt extrem de sociali. Deși necesitatea lor de-a se concentra a primit denumirea de manifestatii mondene, adevărul este că în întrunirile lor — numescă-se acelea: serate, ceaiuri dansante, sau baluri — Rulelii rezolvă chestiuni de mare importanță profesională sau socială. Așa dar, de câte ori se simte nevoia unor revendicări profesionale, se aranjează un bal; când e vorba de-a discuta o chestiune tehnică, se dă o serată, iar când, să zicem, toată lumea e de acord pentru ridicarea unui azil pe seama celor oropsiți, se aranjează un ceai dansant. Faptul că se și dansează în aceste ocazii n'are nici o importanță; Rulelii socotesc că obiceiul unor popoare din Extremul Orient de-a cânta și dansa în loc să plângă și să jelească la moartea câte unui cinstit cetățean, nu poate fi decât spre bucuria și cinstea răposatului.

Fierberea despre care vorbeam la începutul acestei povestiri, e provocată, după cum desigur ați ghicit, de preparativele unui ceai dansant. Scopul e filantropic: ajutorarea săracilor.

Domnul Matache (citiți: Mataș), e dezolat. Ceasornicul arată ora 2 după amiază și nobila doamnă Mary (nobila nu prin origină, căci, slavă Domnului, au pornit ambii dintr'un mediu foarte de jos și au luptat cu mari greutăți până s'ajungă în situația multumitoare de azi, ci nobila datorită aleșelor sale calități sufletești), nu s'a reîntors acasă. Bucătăreasa e și ea plecată cu doamna Mary. Situația devenea chinuitoare. Foamea, care e un rău sfătuitor, l'a în-

demnat pe domnul Matache să se inarmeze cu un cuțit și să inspecteze inopinat camera. Din prima aruncătură de ochi, descoperi pe o poliță o tavă cu un curcan frumos rumenit. „Ce femeie admirabilă!“ se entuziasmă dl. Matache la gândul că doamna Mary a înțeles să-i facă o asemenea surpriză. „Șice carne delicioasă!“ se grăbi tot dl. Matache să adreseze un compliment postum curcanului căruia între timp, îi devorase un picior. Deabia apucă să infigă cuțitul în pieptul curcanului, că în ușa apărură, ca un vârtej, doamna Mary:

— Ce te-ai apucat să faci, trântore? Mi-ai nenorocit curcanul.

Dl. Matache intrerupsese disecția și cu ochi indurerăți privi spre tavă: într'adevăr, așa cum se înfățișa în momentul acela, cu un picior amputat, cu pieptul răvășit de cuțitul nemilos, curcanul avea o înfățișare cu adevărat nenorocită.

— Dar indefinitiv, ce importă? Tot o să-l mănâncăm căută dl. Matache să-și calmeze consoarta.

— Păi sigur! Și ce o să dau pentru acțiunea de ajutorare a săracilor?

Dl. Matache își privi soția cu admirație. Ce suflet ales! Vasăzică pentru curcan i-au trebuit eri cele două sute de lei. Și l-a rumenit așa de frumos, ca să-l dea săracilor. Bieții oameni, cum s'ar fi bucurat și ei de-o asemenea friptură.

— Lasă dragă, nu te supăra, o să le pregătim un alt curcan.

— Imposibil! Peste o oră trebuia să-l trimet doamnei prezidente.

Domnul Matache rămase gânditor. Apoi:

— De rândul ăsta o să trimetem unul viu. Uite mă duc chiar acum să procur unu'. Știu eu un loc...

Doamna Mary se'nfurie:

— Ai inebunit, măi omule? Cum o să trimet un curcan viu pentru „bufet“.

— Bufet? Ce fel de bufet?

— „Bufet“ pentru ceaiul nostru dansant de astă seară.

— Dar, dragă mea, tu mi-ai vorbit până acum de ajutorarea săracilor.

— Uf, Nastratine! Nu înțelegi că e vorba de ceaiul dansant al Societății Femeilor Rulele, pentru ajutorarea săracilor?

— Și cine urma să mănânce curcanul nostru?

— Cine? Invitații la ceai.

— Prin urmare, curcanul nu era sortit săracilor?

— Ba da.

— Cum vine asta? că doar ziseși că-l mănâncă invitații.

— Il mănâncă invitații, oar

*Pentru înlăturarea inutililor greutăți de calcul, exprimăm valoarea lucrurilor în monedă românească

tot în folosul săracilor.

Dl. Matache simți că-i vine amețea. Trupul i se acoperi cu o sudoare rece și îngălbeni la gândul că trebuie să se fi tâmpit grozav, de nu mai înțelege rostul lucrurilor.

Doamna Mary, tremurând de enervare, izbucni într'un hohot de plâns.

— Vai de capul meu, ce-am făcut? se tânguia dl. Matache. Dar totuși nu înțelegea. Nu putea să-și lămurească fraza: „Il mănâncă invitații, dar în folosul săracilor“. Cine știe ce o mai fi și asta! Dl. Matache nu cunoștea prea bine acest soi de manifestatii femeniste. Ne simțind nici o plăcere pentru dans, dumnealui nu obicinuia să frecventeze balurile. O singură dată a fost: era vorba de o chestie profesională și oamenii din branșa lui au aranjat, pentru soluționarea chestiunii, un bal. Doamna Mary însă, știe mai bine rostul. Căci frecventează toate manifestatiile mondene. După obiceiul rulei, nu e strict necesar ca soții să-și întovărășească soțiile peste tot. Și apoi dl. Matache are un prieten foarte indatoritor, pe Puiu.

Admirabil băiat!... Ce n'ar da să-l aibe acum pe Puiu lângă el, să-i ceară lămuriri, să afle și el tâlcul cuvintelor simple în aparență, dar complicate în fond... „Il mănâncă invitații, dar în folosul săracilor“. O durere, ca un cerc de fier, îi strângea fruntea. Urechile îi văjăiau, de parcă se cuibărise în ele o companie de sergenți de stradă cu cele mai stridente fluere: Fi-fiiuu-fi-fi-fiiuu... Și parcă-i alerga cineva cu o roabă pe circomferința craniului.

Când se desmetici, constată că rămase singur. Aruncă cuțitul și trecu în sufragerie. Pe masă niște mezeluri și ce-a mai putut târgui în pripă dna Mary. Dl. Matache se gândi că acum s'ar putea aduce și curcanul la masă, dar nu îndrăzni să facă propunerea. Il muncea o singură idee: să afle tâlcul celor spuse de dna Mary.

Către sfârșitul mesei, zăriră în curte un sătean care căuta cumpărător pentru un purcel de lapte. Doamna Mary, după ce se târgui, intră radi-oasă: Dă-mi repede 400 de lei, cumpăr un purcel de toată frumusețea. Spunei bucătăresii să lase lucrul și să caute pe cineva care să ni-l taie și vorbește cu brutarul din colț să-l bage acum la cuptor. Apoi, în timp ce luă banii, dna Mary articulă săgaloic:

— Ah, Matache, dragă Matache, ai mai mult noroc decât minte.

Dl. Matache, care începuse într'adevăr să se îndrească de mintea dumnealui, făcu înloc-mai instrucțiunile pe care, iar mai târziu, în salon, în arcă să-și continue investigațiile:

„SKIOKA“ (gravura)

Prof. Eug. Dublea

Mi-am închis în mine...

Mi-am închis în mine nava de gândiri!

— Nicăeri pe lume, nu mai sunt ieșiri! —

Geme greu pământul, bolta huruește. . .

De atâta vuet, spațiul se'ngrozește! . .

Cerul se răstoarnă peste nori și cade!

Se năruie-aprinse, mii de colonade! . . .

O ștafetă'n goană, rupe din pământ

Nori de praf . . . și piere, pe aripi de vânt!

M'am închis în mine și aștept furtuna,

Să mă zămislească ce-am fost totdeauna!

De-am gândit o clipă, cine va putea,

Să-mi arate gândul, cum arăți o stea!?

Al. Neguri

— Dragă mea, te rog fi dată un cerșetor mănâncând bună și iartă că nu pot cel la tavă și simția, prin pricepe lucrurile cu ușurința enunțată, că asupra sa plan cu care le înțelegi tu. Totuș ză ceva din aureola inovator lor, dar, în același timp, ceva din aerul de ridicol care sunt priviți la inoamenii originali.

— Dar dacă vrei să săracilor slănină și cartofi, ce n'o faceți dintr'o dată ce bun atâta muncă în cu serata dansantă?

— Aoleo!, exclamă dna Mary cu compătimitate: Păi bine, măi omule, de vrei să avem bani pentru câte trebuie cumpărate? știi că sunt nu mai puțin o mie de săraci de Te'nreb înc'odată: de bani?

— Păi nu dă fiecare Eu nu ți-am dat adinea de lei?

— 400 de lei, hai?! (Continuare în pagina 4)

— Sărman de tine, se vede că te-ai cam scrintit... Unde ai mai văzut tu să se dea lucruri de astea pârlișorilor de cerșetori? Pricpe ei ce-i purcelul rumenit la cuptor? Lor o să le dăm, colo, slănină, făină, niște cartofi.

Dl. Matache reflecta că, într'adevăr, nu văzuse nicio-

Manifestul Guvernului

Guvernul a lansat întâiul Program-Manifest pentru Ţară.

Manifestul este semnat de I. P. S. S. PATRIARHUL MIRON, preşedintele consiliului de miniştri, de d. ARMAND CĂLINESCU, vice preşedintele consiliului şi de ceilalţi miniştri, Iată punctele esenţiale :

ROMÂNI

Guvernul actual se înfăţişează ca o emanaţiune a mişcării „Frontul Renaşterii Naţionale”. El reprezintă, aşa dar, voinţa şi tendinţele acestei noi organizaţiuni de raliere naţionale, singura existentă astăzi în ţară. El însemnează înţelegerea unei noi etape în organizarea vieţii noastre de azi.

După ce în Februarie trecut printr-o providenţială iniţiativă a Săveranului Ţării s'a tăiat firul frământărilor politice şi a luptelor dintre fraţi; după ce s'a aşezat o nouă constituţiune şi o nouă întocmire administrativă; după ce de un an s'a întreprins o acţiune vigilentă şi stăruitoare pentru stingerea acţiunilor subversive care minau existenţa însăşi a Statului; s'a ajuns în fine la o pacificare a ţării şi la aşezarea unor noi temelii solide şi la crearea unui suflet nou.

ste patru milioane răspuns la apelul F. R. N.

Astăzi toate energiile şi toate voinţele politice fie că au venit în trecut, fie că au venit acum la lumină, s'au aliniat într'un singur „Front al Renaşterii Naţionale”. Peste patru milioane de cetăţeni au răspuns la apel printr-o manieră cu adevărat plebiscitară. Ei au exprimat astfel o înţelegere nouă ale cărei elemente sunt: preţuirea muncii, înălţarea intereselor naţionale şi sentimentul unităţii naţionale.

El mai preţios testimoniu avem în preţuirea unităţii pe care opiniunea publică în toate ţările o dă asă României şi înţeleptului Săveran, precum şi în tendinţele ce se observă în multe locuri de a se adopta un regulament politic asemănător.

Guvernul reprezintă astfel o organizaţie politică aflându-se în ţară şi cea mai întinată care au existat până acum. În acelaş timp el cuprinde o largă şi preţioasă experienţă a forţelor vii din toate provinciile, asemenea condiţiuni gu-

Armata

ce priveşte primul punct, realizarea o îmbunătăţire a condiţiunii ofiţerilor prin acordarea de ajutoare pentru ei şi unele articole de îmbunătăţire, prin îmbunătăţirea mijloacelor de credit ce acordă, prin stabilirea unui sistem de asigurare potrivit sistemului de asigurare prin ameliorarea legii pensiilor. Deasemenea se vor lua în consideraţie criteriile serioase pentru asigurarea o bună selecţionare a valorilor. Ofiţerilor vor avea dreptate. Pentru vom căuta să îmbunătăţim simţitor hrana şi echipamentul.

Se priveşte înzestrarea cu armament, se urmează potrivit plan general de înarmare

vernul este îndreptăţit a asuma în faţa Majestăţii Sale Regelui răspunderea constituţională a conducerii treburilor obşteşti. El asumă această răspundere pe baza unui program de activitate în care se găesc enunţate toate problemele a căror soluţionare este cerută de nevoile vieţii de Stat.

Cari sunt aceste probleme? Ele se pot rezuma astfel: apărarea şi întărirea ţării prin menţinerea unor raporturi normale cu statele străine, prin dezvoltarea puterii noastre militare, prin asigurarea finanţelor publice, prin intensificarea producţiunii naţionale, prin asigurarea sănătăţii publice, şi prin sprijinirea muncii şi culturii poporului.

Politica externă

Politica externă se desfăşoară sub Înalta conducere a MAJESTĂŢII SALE REGELUI, care îi asigură atât de trebuincioasa ei continuitate. România urmăreşte în afară, cu statornică voinţă, o politică de pace, ţinând seama de realităţi, de învăţăminte şi de vechi şi credincioase tradiţii.

Intocmit de forurile militare competente.

Deasemenea ea se rezimă pe torţa noastră. De aceea grija de căpetenie în momentul de faţă se îndreaptă spre Ostire. Oricât de mari ar fi fost sacrificiile făcute în trecut pentru pregătirea ei. Guvernul socoteşte totuşi că în a est ceas se impune un efort suprem pentru a pune Ostirea în măsură să răspundă şi tradiţiilor ei glorioase şi nevoilor de apărare naţională.

Pentru atingerea acestui scop se va iniţia o acţiune intensă şi coordonată, amplând unele goluri, accelerând soluţiunile întârziate, sincronizând eforturile pentru a alinia pe acelaş plan rezolvarea tu-

turor problemelor interesând apărarea naţională.

Acţiunea Guvernului va privi deopotrivă moralul Ostirei şi înzestrarea ei cu material.

Se va mări numărul unităţilor de aviaţie

Deopotrivă cu acţiunea de pregătire a armatei de uscat se va lucra pentru desăvârşirea aviaţiei şi a marinei.

Se va mări numărul unităţilor de aviaţie, în special a celor de vânătoare şi bombardament.

Se va spori şi specializarea personalului navigant şi tehnic de toate categoriile prin crearea de noi şcoli.

Se vor înfiinţa noi depozite de muniţiuni, combustibil şi materii prime.

Se vor intensifica măsurile pentru apărarea teritoriului prin crearea de noi unităţi de artilerie anti-aeriană, prin procurarea materialului necesar pentru apărarea fabricelor contra bombardamentului aerian prin fabricarea măştilor populare pentru populaţia civilă.

Pentru marină se vor face noi comenzi, se va mări capacitatea de lucru a actualelor şantiere, se va renova materialul existent şi se va spori personalul navigant.

Măsuri de echitate fiscală

În legătură cu problema ordinii bugetare, vom căuta calea cea mai potrivită pentru asigurarea marelui deziderat al echităţii fiscale care cere o mai bună aşezare a impunerilor în raport cu veniturile fiecărui.

Apărarea monetei naţionale

Pentru apărarea monetei naţionale vom sta, cu hotărârea şi cu toată puterea de sancţionare a legilor în calea tuturor speculaţiunilor ilicite ce se încearcă asupra ei şi vom apăra-o deasemenea, alterării inflaţioniste sau de devaluare, pe cari le socotim cu totul nesănătoase.

Unitatea de conducere realizată între Ministerul Finanţelor şi Banca Naţională, va contribui chiar să luptăm mai eficient pentru acest principiu al apărării monetei naţionale, precum şi pentru acela implicit al respectării situaţiunii autonome a Institutului de Emisiune.

În legătură cu moneda naţională şi tot pe primul plan al preocupărilor, aşezăm şi problema apărării şi sprijinirii pieţei interne a capitalurilor noastre.

Intensificarea industrializării

Dat fiind că prima procurare a Guvernului este o înzes-

trare cât mai bună a apărării naţionale, va trebui ca politica de investiţiuni ce urmează să fie făcută în acest scop să fie activată, acordând totodată un interes deosebit organizării industriei existente în vederea măririi potenţialului ei.

Intensificarea industrializării ţării este impusă însă şi de alte raţiuni: ameliorarea balanţei noastre comerciale cu străinătatea, asigurarea independenţei economice în orice împrejurări, dând posibilitate totodată de a întrebunţa un număr cât mai mare de braţe disponibile sau cu venituri foarte reduse.

Regimul minier

Regimul minier va fi revăzut, simplificându-l la nevoie şi adăpându-l la nevoile actuale şi anume mărirea producţiunii miniere pe toate tărâmurile.

Exploraţiunile vor fi înlesnite inaugurându-se o politică activă în acest domeniu, coordonând iniţiativa privată cu programul de ansamblu adoptat de guvern.

Politica de credite ieftine

Politica de credite ieftine va fi cât mai mult lărgită, punând la dispoziţia tuturor iniţiativelor productive capitalul mobilier necesar pentru a le acorda un maximum de eficacitate.

Activitatea constructivă realizată în ultimul timp prin Institutul Naţional de Cooperaţie va fi întărită şi lărgită pentru a crea şi anima o viaţă cât mai intensă în special la ţară, pentru a da un imbold dezvoltării micii industrie şi celei casnice aducând prosperitatea în câmpiile şi oraşele din ţară.

Îmbunătăţirea producţiei agricole şi a vieţii ţăranilor

Guvernul va acorda o deosebită atenţie îmbunătăţirii producţiei agricole ridicării rentabilităţii şi îmbunătăţirii vieţii ţăranilor.

El va face toate eforturile posibile pentru a uşura înzestrarea agriculturii cu inventarul necesar, pentru a aduce ordine în producţia agricolă şi pentru a crea din ţăranul român un factor important de propăşire în viaţa ţării. În acest scop toate organele agronomice silvice, veterinare, vor lucra practic pe teren, după un plan coordonat şi unitar.

Anul acesta se va da o deosebită atenţie îmbunătăţirii culturii porumbului. În acest scop organele agricole vor lucra practic pe teren pentru a determina pe săteni de a trece la o cultură sistematică a porumbului. Aşa cum s'a făcut în grâu anul trecut, anul acesta se va organiza un mare concurs al porumbului pe toată ţara pentru a răsplăti munca

acelor cultivatori care au aplicat metode raţionale.

Se va acorda o deosebită atenţie extinderii şi altor culturi: plante textile, plante industriale, plante de nutreţ. Prin mărirea suprafeţelor cu aceste plante vom ajunge la un echilibru al culturilor şi la o mai mică sărăcire a pământului.

Creşterea vitelor, trebuie să joace un rol mai mare în agricultura noastră, care după Înaltele îndemnuri ale M. S. Regelui, trebuie să devină o agricultură intensivă.

Guvernul va veni cu măsuri practice pentru organizarea boabelor şi târgurilor de vite pentru ca ţăranul să nu mai fie înşelat atunci când vinde.

Se vor lua măsuri urgente pentru sporirea asistenţei veterinare şi obligativitatea înoculărilor.

Rentabilitatea agriculturii trebuie sporită. Fără preţ rentabil nu se poate ajunge la o agricultură intensivă.

Se va acorda în acest sens, credit eficient şi larg prin unităţile cooperative.

Guvernul va studia în anul acesta valorificarea rentabilă a grâului; plasarea produselor agricole pe pieţele străine prin obţinerea de debuseuri; acordarea de prime de export la vite şi leguminoase.

Guvernul va veni cu măsuri prin care puterea de cumpărare a agricultorului să fie mărită.

Problema sanitară

Astăzi având problemele pe care le ridică sănătatea publică la noi în ţară bine conturate ca întindere şi bine precizate ca adâncime, s'a putut stabili că aceste probleme se referă mai ales la mediul rural, la masa mare a naţiunii, deci ele ating izvorul de energie şi de viaţă a poporului nostru.

Vor lua în fiinţă fiecare ţinut instituite de igienă, iar inspectoratele respective vor fi prevăzute cu laboratoare de bacteriologie mobile cuptoare de deparazitare etuve de desinsecţie mobile, echipe mobile de radiologie, etc.

300 de dispensare de puericultură

Pentru a complecta organizarea sanitară a ţării, vor lua fiinţă încă 50 de circumscripţi sanitare, 10 judeţe se vor declara model, câte unul pe ţinut, se va ridica la 300 numărul de dispensare de puericultură din toată ţara şi vor lua fiinţă cele 30 de subcentre noi de tratament antirabic.

Creditul meşteşugăresc

Se va reorganiza împreună cu Ministerul Economiei Naţionale pe baze noi, creditul meşteşugăresc, astfel ca să poată fi util clasei muncitoare. O nouă lege a „Camerilor” (Continuare în pagina 4-a)

Poveste din Rulelia

de Th. Reculescu

(Urmare din pagina 2-a)

furie dna Mary, dar ai uitat că mi i-ai dat pentru purcel, nu pentru slănină?

Dl. Matache se lasă moale pe speteaza scaunului. Pământul începu să se nvrătească cu dumnealui.

— Fiiuuu-fi-fiiuuu. Și iar roaba, și iar sergenții.

Doamna Käty e aici, vă așteaptă.

Dna Mary își lăsa mantoul în anticameră și intră în salon.

— Ce plăcere! Vai, dacă așa fi știut că vii... Am fost până la prezidentă să-i duc purcelul pentru deseară.

— Apropos, ce îmbracă la serată?

Doamna Mary făcu o figură dezolată:

— Nu mai aveam, dragă ce să îmbrac. Cu rochia mauve am fost deja la două baluri. Și'n orașul asta infect nu găsești nimic cumsecade. Așa că, vezi tu, am fost nevoită să mă reped până'n Capitală.

Dar nu-mi pare rău: am găsit ceva de ocazie foarte etin. Ia privește, și d-na Mary aduse din camera vecină o rochie de dantelă bleu: m'a costat abia zece mii. Socolind și drumul, pot spune că mi vine în patrusprezece mii. Dar, sincer vorbind, găsești cu banii așa ceva aci?

— Aș!

Jazz-band-ul zbrânae într'

un colț. Sala e plină de lume. Dealungul peretelui din fund, se întinde „bufetul” bine asortat. Punctul „tare” al „ceaiului dansant”, asta era: „bufetul”.

Dl. Matache avu o strângere de inimă la gândul că s'ar putea întâmpla — Doamne ărește — o nenorocire: să se răstoarne „bufetul”. 1, 2, 3, ...10 purcei à 400 de lei, fac patru mii. 1, 2, 3... 20 curcani, à 200 lei, fac patru mii, două damigene de vin à... fac ..., cutare și cutare, à..., fac în total douăzeci de mii, evaluă dl. Matache și par'că ar fi vrut să rețină cu un singur gest mulțimea care înainta spre „bufet”, amenințând să-l răstoarne. Un Rulel, care nu reușea să-și strecoare pântecul proeminent printre cei îngheșuiți, făcu remarca: „S'au adunat așa ca la pomană!”

Fără să vrea, domnul Matache făcu o ciudată legătură între pomană și prefurile înfipte în creștetul fiecărei porții: un picior de curcan 3 lei, o friptură de purcel 5 lei, un pahar de vin cu sifon 3 lei.

Dinaintea „bufetului” și la mesele învecinate, lumea mânca, după o expresie rulelă, „pe deșelate”. Iată, la masa cea din colț, o doamnă grasă care după ce-a mestecat două ore în șir, face inutiile încercări de-a se ridica de pe scaun. Într'un târziu se resemnează: — Și s'o mai dau dracu' de siluetă... Omu' să mănânce,

că o viață are... Tii, s'a făcut miezul nopții și eu venisem cu gândul să dansez, soro...

La bufet, un domn are o dispută cu doamna care servește.

— Dă-mi, cucoană, două kile de vin și patru sifoane mari...

— Nu pot, domnule...

— Da plătesc, cucoană!

Regret, nu vă pot servi decât cu paharul...

— Ce pahar? Asta-i bal? Aaaaou!

Prin urmare, la cât se ridică încasarea de aseară, doamnă cassieră?

— Avem un total de opt mii, doamnă prezidentă. Cheltuelile sunt de două mii, avem deci șase mii netto...

— Așa dar, doamnelor, dacă organizăm zece ceaiuri, vom avea un câștig de 60 mii, sumă suficientă pentru procurarea cantităților necesare de slănină, cartofi și făină, așa încât fiecare sărac al acestui oraș va putea primi o jumătate kilo slănină, cinci kilo cartofi și 2 kilo făină. Nouă nu ne rămâne, doamnelor, decât să ne așternem serios pe lucru, căci ochii săracilor, ca și speranțele lor, s'au îndreptat spre noi. Serata următoare s'o fixăm peste două săptămâni și să fie într'un ceas bun...

— Bravo!

Comentarii - Polemici

„Drapelul” scrie: „Deoarece constituirea dela Arad încă nu este considerată legală și pentru a nu mai da ocazie în viitor la asemenea lucrături, ar fi de dorit ca toți ziaristii din Arad să se înscrie direct la Timișoara și în acest caz, nu mai are nici un înțeles, ca Aradul să aibe o filială.

Apoi, toți ziaristii s'au înscris la Timișoara. Chiar și cei 4-5 cari sunt lăsați în suspensie până la clarificarea situației lor. Dar de înscris s'au înscris. Bine înțeles lucrul acesta nu putea fi știut de cei dela „Drapelul” cari nu sunt gazetari și cari, desigur, nu vor fi primiți nici în secțiunea de breaslă dela Arad, care a trebuit înființată, pentru că așa prevede legea.

Tot „Drapelul” scrie: În acest caz mulți cumularzi, împreună cu secretarul de școală care încă n'are 30 ani la bază, etc.

Deh! ce să-i faci? Așa-s se-

cretarii aștia de școală: iculti.

Și tot „Drapelul” a făcut „marț” Academia Română. Și faurește o nouă ortografie a limbii române. Iată un exemplu de cum se scrie: „Lăsa-ti Aradul în pace.

Ba să se lase de scris și de nu știu să scrie.

„Gazetarii” dela „Drapelul” afirmă: „...ne-am convins de corectitudinea d-lui Comană (numai de corectitudinea lor nu s'a convins nimeni n. r. atât ca român, cât și ca cetățean dinastic, din care motiv declarăm că am scris din greșală articolul din no. 4 din 7 Noemvrie 1938 a (!) ziarului (!?) „Drapelul”

Poate a fost o ... greșală de tipar.

Am rămas foarte surprins că și după lamentabila deșeu vinovăție (în chestia cu d. Comană) a celor dela „Drapelul”, — în care ei recunosc că sunt calomniatori —, dl. locotenent Fane George Pajște continuă să gireze cu autoritatea morală coloanele numitului săptămânal.

CASSA DE PĂSTRARE A JUDEȚULUI ARAD.

Inscrisă în Registrul Bancar sub No. 14 din 7 Iulie 1934

Convocare

Domnii acționari ai Casei de Păstrare a Județului Arad cu sediul în Arad, sunt convocați la a

LXVIII-a adunare generală ordinară

pe ziua de 18 Februarie 1939, ora 17 p. m. la sediul institutului nostru în Arad, (Bul. Reg. Maria No. 22—24)

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă anuală, prezentarea bilanțului și a raportului Consiliului Cenzorilor

pe anul 1938, aprobarea bilanțului, hotărârea asupra partizării beneficiului net descărcarea de gestiune exercițiul anului 1938.

2. Eventuale propuneri partea acționarilor.

Domnii acționari cari dor a lua parte la adunarea generală, își vor depune acțiunile contra chitanță la casieria principală a institutului nostru Arad, până 17 Februarie, ora 12 a. m.

Arad, la 30 Ianuarie

Consiliul de administrație

„Acolo șezum și plânsem...”

[Urmare din pagina 1-a]

Mă îmbătam de fericirea de a ști că de data aceasta mândria noastră are cuvânt să se înalte.

Dar Maria Tănase! Dacă iar da Dumnezeu atâta feri-

cire câtă i-am dorit în ce i ascultam cântecul, n-avem să mi stăpânesc voitul de lacrimi!...

De un singur lucru mi e rău: că străinii n'au înțeles cuvintele „Busuiocului”.

Dar nu mă îndoiesc de cușul lui „Grigoraș” și, j, după cum i-a încântat tăt de minunata „Poemă mână” de Enescu.

Da, am avut o seară mărginită mulțumire și, gândul că cei pe care ascultat s'au strădui tot ce-aveau mai bun frumos, știind că în sufletul unei nații întrebușule umple inima de sublimă presiuni de mulțumire.

P. Selegu

Bibliografice

A apărut în editura Masson din Paris o foarte importantă lucrare științifică a d-lui Dr. G. BANU „L'Hygiène de la Race”. Acest volum de 400 pagini, cu foarte numeroase tablouri statistice și scheme grafice, constituie o expunere amănunțită a tuturor problemelor de eugenie, în momentul de față. Lucrarea conține un vast program de normalizare biologică a colectivităților omenești, bazat pe studiul legilor eredității și al tuturor factorilor economici și sociali ai mediului inconjurător.

Lucrarea d-lui Dr. Banu se găsește la toate marile librării și în depozit la „Serviciul Gazetelor”, București I, str. Sf. Constantin 24, care o trimite contra unui ramburs de 400 lei.

O nouă lege în Spania

Burgos. Monitorul Oficial publică „legea responsabilităților publice”, destinată să sancționeze actele celor cari au contribuit „timp de peste doi ani să paralizare triumful mișcării naționale”.

Răspunderea politică cade asupra persoanelor conducătoare ale partidelor cari au făcut parte din Frontul Popular, cei cari au aderat la francmasonerie și cei cari au rămas în străinătate după data de 18 Iulie 1936.

Printre sancțiuni se prevăd exilul, deportarea în Africa, închisoarea și pierderea tuturor bunurilor.

Concertul simfonic

(Urmare din pagina 1-a)

trului înalt al cântăreței, au făcut din doamna Smarandita Pop o răsfațată a publicului. Dacă domnia sa s'ar hotări să se dedice exclusiv muzicii și-ar studia cu un profesor renumit, pentru desvoltarea tuturor registrelor, suntem siguri că în scurt timp ne-am putea mândri cu o neintrecută soprană.

Dacă ar fi să introducem aci o notă veselă, am spune că pentru doamna Smarandita Pop s'ar putea scrie începând cu „do” de deasupra portativului, cu atâta ușurință reușește să cânte notele cele mai înalte.

După succesul de Marți, doamna Smarandita Pop și-a asigurat pentru totdeauna simpatia melomanilor arădani.

În partea doua a concertului a figurat „Capriccio Italien”, de Tschaiowsky, executat cu aceeași precizie ca într'un trecut concert de fanfară, dirijat tot de dl. Botto.

Simfonia nr. 3, „Eroica”, de Beethoven, a fost piatra de încercare. Pe maestrul Botto l-am admirat adesea pentru interpretarea operelor beethoveniene. Precis în primul „allegro”, dl. Botto a făcut uz de multă subtilitate în adagio. Ținem să remarcăm faptul că dirijarea simfoniei eroice comportă o mai mare sensibilitate sufletească, decât toate celelalte opere de Beethoven, datorită necesității dirijorului de-a se transpune

subit în diferite stări sufletești. Primul allegro este un imn heroic închinat lui Napoleon și nu are nimic comun cu „Marcia Funebre” din partea doua. Scherzo are un rol de intermezzo. pentruca în Finale să se reia leit-motivul.

Maestrul Botto, conștiincios ca întotdeauna, merită laudele noastre neprecupețite.

Pentru soliștii instrumențiști și pentru dl. dr. Goldzieher, directorul tehnic al Filarmoniceii, o mențiune specială.

Acum, o mică paranteză: deși până acum ne-am ascuns regretul, de rândul acesta — când e vorba de monumentul Unirii — trebuie să ne manifestăm părerea de rău de-a fi văzut prea puține uniforme înflorind sala de concert.

Th. Reculescu

Manifestul Guvernului

(Urmare din pagina 1-a)

de Muncă”, este gata și va fi în scurt timp realizată.

Preocupat de soluții sociale, ministerul muncii nu va neglija nici problema primatului muncii naționale. În acest sector se va aduce o nouă lege a învățământului muncitoresc și a pregătirii profesionale

care să poată crea elementele românești care să înlocuiască pe specialiștii străini. În această privință se vor acorda burse în străinătate, și se vor ține concursuri emulative cu premii se vor organiza stagiile de perfecționare pe lângă marile industrii.

TIPOGRAFIA G. IENCIU, ARAD.